

Kontexty krvavých měsíců: Co jsme se dočetli ve Vytržení? (část 1/5)

Teologie | 20.2.2018 @ 1.41

Víra v proroctví, která začala jako pátrání po znameních Boží vůle, se vposledku stává modlou, která zasedne místo Boha, uvěznivši ty, kdo věří v proroctví, pod masou jejich vlastních fantastických předpokladů.¹

Tento článek je prvním příspěvkem do série o kontextech populární eschatologie, která se v našem prostředí v poslední době nejvýrazněji projevila knihou Vytržení od Sergeje Mihál'a. Ti, kdo četli [recenzi](#) i její [follow-up](#), o mnoho nepřijdou, pokud tento úvod přeskočí. Dalšími příspěvky v sérii budou:

- 2. Kdo je John Hagee?
- 3. Vztah dispenzacionalismu a křesťanského sionismu
- 4. Exkurz: Letniční o sionismu a dispenzacionalismu
- 5. Alternativy dispenzacionalismu a sionismu

Tato série vznikla v rámci příprav na můj seminář na Evangelikálním fóru ve čtvrtek 22. února 2018 od 14.30, kamž Vás všechny zvú.

Anotace pro Evangelikální fórum 2018:

Kniha Vytržení od Sergeje Mihál'a se v roce 2017 rychle rozšířila do evangelikálních kruhů a vyvolala značně rozmanité reakce. Abychom těmto reakcím porozuměli, musíme se zadívat na věroučný kontext knihy. Řekneme si proto něco o židovském kalendáři a krvavých měsících, jakož i o populárním dispenzacionalismu, křesťanském sionismu a o výzvách, které tyto proudy přináší křesťanské teologii a misi na Blízkém východě. Odrostli jste na sérii Left Behind? Troubíte u Vás na šófony? Nadchla Vás kniha Vytržení, nebo naopak rozčilila? Pak přijďte na tento seminář, společně tomu přijdeme na kloub.

Co jsme se dočetli ve Vytržení?

Knize Vytržení od Sergeje Mihál'a se v letničních a evangelikálních kruzích v České republice a na Slovensku dostalo během roku 2017 značné pozornosti. O jejím obsahu a obtížích, který s sebou přináší, jsem pojednal ve dvou příspěvcích na mém osobním blogu.² Nyní jádro této recenze ještě jednou shrnu, původní recenzní příspěvky na mém blogu jsou však úplnější.

Mihál' je premilenialista a pretribulacionista. Věří, že k vytržení církve může dojít kdykoli a že jisté astronomické úkazy, jichž jsme mohli být v nedávné době svědky, nasvědčují tomu, že k němu ještě za života této generace, a to nejspíše mezi 23. zářím 2017 a rokem 2024 (pravděpodobně koncem svátku Roš hašana v onom roce, čili 4. říjnem či 2. tišrím 5785). K tomuto časovému určení přišel Mihál' za pomoci „biblické astronomie“, tj. zvláštního druhu astrologie, kdy se astronomické jevy vykládají „s Biblí v ruce“ jako naplnění biblického proroctví, dle něž se „Slunce se obrátí v temnotu a měsíc v krev, než přijde Pánův den, veliký a skvělý“ (Sk 2,20n; srov. J1 3,3n). Konkrétně má jít o zatmění Slunce a o takzvané „tetrády krvavých měsíců“, k čemuž se později v knize přidává ještě znamení konjunkce souhvězdí Panny se Sluncem a Jupiterem, které má být naplněním Zj 12,1.

Již povrchní analýza prozrazuje, že pohonem této astrologické spekulace je Mihál'ův křesťanský sionismus. Jako klasický dispenzacionalista a křesťanský sionista věří, že fyzický Izrael stále hraje klíčovou roli v božím plánu spásy a že až vytržením církve skončí tento věk, bude Bůh na Zemi opět jednat výlučně s Izraelem. V miléniu pak má dojít k obnově starozákonního obětního řádu a Židé se mají ujmout vlády nad světem.³ Porozumět souvislosti zmíněných astronomických jevů s pravidelnými svátky židovského kalendáře bylo Mihál'ovi dle jeho vlastních slov dáno shůry.⁴

Tetráda krvavých měsíců je pravidelný astronomický jev, při němž dochází ke čtyřem zatměním měsíce s půlročním intervalem, a to navíc k takovému, kdy se měsíc v zákrytu Země kvůli lomu slunečního světla o její atmosféru zbarví do červena. Minulé i budoucí tetrády můžeme nahlédnout v indexu na stránkách NASA.⁵ Za pomoci rekurzivně dopočítaných židovských svátků přišel Mihál' na to, že mezi lety 2000 př. Kr a 3000 po Kr. se nalézají celkem sedm případů, kdy se tetráda krvavých měsíců nejenže kryje s židovskými svátky, ale je navíc doplněna úplným nebo částečným zatměním Slunce,⁶ které se během tetrády opět kryje s některým židovským svátkem. K tomuto zákrytu podle něj došlo zatím pouze šestkrát, a to v letech 1643 př. Kr., 1625 př. Kr., 1596 př. Kr., 1949 po Kr., 1967 po Kr. a 2014 po Kr.⁷ K sedmé tetrádě má dojít roku 2600 po Kr., podle autora to však bude již během milénia, čili Kristova tisíciletého království na Zemi. Šest tetrád a sedmá přicházející naráží na symboliku menory, která má předznamenat sedm tetrád připadajících na židovský svátek.

Věcné výtky ke kalkulacím s kalendáři

Hledání tetrád, které připadají na židovské svátky, jsem ve výše zmíněných příspěvcích na blogu napadl následujícími výtkami:

1. Časový horizont pro hledání tetrád je účelově úzký. Proč se omezit pouze na *Index to Five Millennium Catalog of Lunar Eclipses –1999 to +3000 (2000 BCE to 3000 CE)* ze stránek NASA? Tetrády i zatmění lze přeci za předpokladu hvězdářského know-how dohledat i mimo tento časový horizont.
2. Datумы⁸ tetrád a zatmění se v indexech NASA uvádí dle gregoriánského a juliánského kalendáře, židovské svátky jsou v kalendáři židovském. „Křesťanské“ datum lze na židovské datum přepočítat, avšak pouze podle vzorce, jehož autorem byl rabín Hillel II. ve 4. století po Kristu. Před Hillelovou kodifikací výpočetních pravidel nebyl židovský kalendář zafixován a není proto možné s přesností určit, na které datum v gregoriánském kalendáři který svátek padl. Čím hlouběji se vnoříme do historických okolností židovského slavení svátků např. v 1. století, tím samozřejmější se nám toto bude zdát.⁹ Za zmínku stojí zejména tyto tři faktory: (1) Před Hillelem II. měsíc začínal nikoli výpočtem, ale tím, že dva svědkové Sanhedrinu potvrdili, že viděli srpek nového měsíce. Tím mohlo dojít k odchylce v řádu dní.¹⁰ (2) Interkalace, totiž vkládání adaru □ kvůli solární synchronizaci, probíhala nepravidelně. Tím mohlo dojít k odchylce jednoho měsíce. Pravidlem pro interkalaci mohlo být, aby byl pesach slaven až po jarní rovnodennosti. I to je však neprůkazné a z některých náznaků můžeme usoudit, že se Velikonoce mohly z nějakého důvodu slavit i úplně nepravidelně, snad dle rozhodnutí Sanhedrinu. Tím mohlo dojít k odchylce jednoho měsíce a možná i větší.¹¹ (3) Mezi židy se používalo několik druhů kalendářů, sám Ježíš se možná neřídil kalendářem Sanhedrinu, ale kalendářem galilejským.¹²
3. Zřejmě ještě zásadnější věcí, kterou jsem v původní recenzi i díky své neznalosti neadresoval, je posun, k němuž došlo při přechodu z juliánského kalendáře na gregoriánský. Když v roce 1582 po Kr. papež Řehoř XIII. nařídil reformu kalendáře, bylo nutné opravit odchylku kalendářního roku vůči tropickému, která se od níkažského koncilu nakumulovala. Proto v roce 1582 následoval po 4. říjnu hned 15. říjen, došlo k vymazání 10 dní.¹³ Internetové nástroje pro přepočítávání datumů (zde použit Hebcál) příležitostně na tuto odchylku upozorňují, avšak bez snadného vodítka k zavedení korekce.¹⁴ Že Mihál' nebere Gregoriánskou reformaci na vědomí vychází najevo v okamžiku, kdy přiznává, že tetráda z roku 1493 po Kr. nepřípadla na židovské svátky.¹⁵ Při použití zmíněného nástroje se potvrzují Mihál'ovy negativní výsledky. Jelikož se však na stránkách NASA, jichž Mihál' použil, výslovně píše, že se u všech datumů až do 4. října 1582 po Kr. uvádí jevy dle juliánského kalendáře a teprve od tohoto data dle gregoriánského,¹⁶ je potřeba u výsledků do nástrojů, které počítají jen s gregoriánským kalendářem (např. Hebcál), zavést korekci.¹⁷

Juliánské datum	Gregoriánské datum	Židovské datum	Židovský svátek
2. 4. 1493	11.4.1493	15. nisan 5253	Pesach
25.9.1493	4.10.1493	14. tišri 5254	Stánky (předvečer)

22.3.1494	31.3.1494	15. nisan 5254	Pesach
15.9.1494	24.9.1494	15. tišri 5255	Stánky

Tato tabulka vysvětluje, proč může Mihálův inspirátor John Hagee ve své knize tvrdit, že tetráda z roku 1493 po Kr. připadá na židovské svátky.¹⁸ Je to proto, že zatímco Hagee bral na vědomí gregoriánskou reformaci, Mihál nikoli. Z toho vyplývá, že Mihálůvy výpočty před rokem 1582 po Kr. jsou chybné, nehledě na jeho špatné nakládání s židovským kalendářem, které jsem popsal v předchozím bodě. Stejnou věc není možné vytknout Hageemu, který má datумы uvedené se správným posunem.

4. Za zvláštní zmínku stojí Mihálůvo tvrzení, že ono znamení na nebi ve Zj 12,1, totiž „žena oděná sluncem, pod jejíma nohama měsíc a na její hlavě koruna z dvanácti hvězd“ je předobrazem konjunkce souhvězdí Panny, Lva, Merkuru, Marsu, Venuše, Slunce a Jupitera, k němuž došlo 23. září 2017, což bylo těsně po 2. tišri 5778, čili po svátku Roš hašana. Jelikož se na Roš hašana troubí na beraní rohy, apeluje Mihál na 1Kor 15,52 a upozorňuje, že právě toto troubení v roce 2017 bylo v kombinaci s naplněním Zj 12,1 troubením, které má předjímat vytržení a vzkříšení církve. Mihál nikdy netvrdil, jak mu bylo podsouváno, že k vytržení mělo dojít 23. září 2017. Tvrdí ale, že jde o jakési troubení do posledního kola, které dobehne během následujících sedmi let. Toto Mihál potvrzuje, když píše, že vytržení „dokonale zapadá mezi roky 2017 a 2024“.¹⁹

Z logiky věci vyplývá, že by mělo jít o sedm let od svátku Roš hašana roku světa 5778. Deadline pro Mihálůvo vytržení je tedy Roš hašana roku světa 5785, čili 4. říjen 2024 v 18.00 hodin, protože židovský den končí západem Slunce. Jelikož však Pán Ježíš doby nezaokrouhluje a jelikož je „Izrael hodinami světa“,²⁰ musíme počítat s reálným západem Slunce v Jeruzalémě (pásmo UTC +2), který 4. října 2024 nastane v 18.19 letního času.²¹ Z toho vyplývá, že **v Praze vytržení nastane nejpozději 4. 10. 2024 v 17.19 hodin**. Ačkoli je tato kalkulace tak trochu popíchnutím, dlužno podotknout, že autor tomu zřejmě věří podobně.²²

Jde samozřejmě o špatný výklad Zjevení 12, kde se symbolicky rekapitulují minulé události, ne budoucí, a o účelové přepočítávání hvězd v souhvězdí Lva, kde bychom jich mohli dle různých hvězdářských příruček najít různě velké množství. Je obecně sporné, zda se biblické předpovědi úkazů na obloze vztahují k pravidelným a přirozeným astronomickým jevům. Je také značně otazné, zda je konjunkce Panny, Slunce a několika planet vskutku až tak unikátní astronomický úkaz. Ještě otaznější je, zda má Pavel v 1. Korintským na mysli skutečně troubení na svátek Roš hašana, když píše do značně nežidovského prostředí a svou zmínku o troubení dále neupřesňuje.

Teologická výtká a její zaoceánské kořeny

K těmto výtkám se v mém druhém článku na blogu přidala velmi závažná výtká teologická. Jelikož tetrády, zatmění a konjunkce jsou pravidelné jevy, pak aby mohly sloužit jako prorocké znamení, musí být klíč k těmto znamením sám prorocký. A vskutku, Mihál sám se explicitně domnívá, že:

Bůh posunul a změnil židovský kalendář zhruba před 3520 lety. Určil Izraeli svoje slavnosti na přesné dny. Právě na tyto svátky připadá zatmění Slunce a Měsíce (v jedinečné kombinaci cyklů tetrád) jen sedmkrát za celou historii lidstva. To všechno udělal Bůh, aby ukázal na symboliku Menory, která byla ve svatyni jeho chrámu.²³

Toto ještě více zvyrazňuje neznalost historického vývoje židovského kalendáře, jehož současná podoba implementovaná do Mihálův použitých softwarových nástrojů pochází ze 4. století po Kristu. Ještě pozoruhodnější však je, že Mihál evidentně pokládá židovský kalendář za Bohem inspirovaný, a to ačkoli se žádný jeho výpočetní vzorec, a to ani ten „primitivní“ starověký, v Bibli nenachází. Tím vychází najevo hluboce heterodoxní povaha tohoto učení a odkrývá se tím i korelace celého omylu, již je autorova již výše zmíněná silně prosemitská orientace. Jak jinak by bylo možné tvrdit, že židovský kalendář, který je výhradní součástí židovské kultury, poskytuje klíč k biblickým proroctvím, a to *à propos* těm, které jsou ukotveny spíše v Novém než ve Starém zákoně?²⁴ Logické pozadí prosemitské orientace lze jednoduše shrnout jako

průsečík velmi specifického chápání astronomických jevů, biblického Izraele, starozákonních proroctví a židovského kalendáře.

1. **Astronomické jevy**, a to zvláště ty, které více či méně připomínají některá biblická proroctví (Sk 2, Zj 12), jsou legitimním ukazatelem prorockých událostí. Jsou jakoby vykřičníkem, který říká: tady pozor! Proroctví se naplňuje!
2. **Biblický Izrael** je dnes reprezentován moderním státem Izrael, který je záštitou etnických Židů.
3. **Starozákonní proroctví** daná Izraeli se musí na fyzickém Izraeli naplnit doslovně. Moderní Izrael si stále může nárokovat území od Nilu po Eufrat (Gn 15,18), židovský lid si zaslouží zvláštní sympatie a je „hodinami světa“, neboť jestliže se na něm mají naplnit boží zaslíbení, pak jeho historie i současná pozice svědčí o progresu tohoto naplňování. Jelikož národ Izrael nepřijal Ježíše jako Mesiáše, je dočasně zavržen (Ř 11), ale pouze do doby, než se skončí věk církve. Ten se skončí vytržením, tj. celosvětovou teleportací věřících „naráz, v okamžiku, až se naposled ozve polnice“ (1Kor 15,52), načež bude následovat opětovný nástup židů na pozici pozemského božského lidu.
4. **Židovský kalendář**, resp. jeho výpočetní pravidla, jsou inspirovanou kodifikací prorockého časovače, který v dějinách židovstva v součinnosti s astronomickými jevy postupně zvýrazňuje naplňování božích zaslíbení.

Úplně každý z těchto bodů je sporný. (1) Výklad astronomických jevů je věcí fantazie. (2) Většina etnických Židů nežije v Izraeli a v Novém zákoně se pojem „Izrael“ nemyslí stát. (3) Starozákonní proroctví se podle většiny klíčových ortodoxních teologů různých tradic naplnila na církvi. (4) Židovský kalendář, jak ho známe dnes, vznikl až ve 4. století. Co však jasně vidíme je, že ideovým rámcem tří ze čtyř těchto předpokladů je prosemitský náboj, čili tzv. křesťanský sionismus. Bez tohoto rámce by kniha Vytržení nemohla v současné podobě vzniknout. Nauku o vytržení je samozřejmě možné zastávat i z pozic historického premilenialismu. Pouze dispenzacionální a prosemitský premilenialismus však umožňuje vtáhnout do hry židovský kalendář, který by jinak byl jen zajímavou rekvizitou.

Abychom lépe porozuměli konturám tohoto rámce, měli bychom se podívat na zdroje, z nichž Mihál v knize čerpá. Pátrání po těchto zdrojích není snadné, protože knize zcela chybí poznámkový aparát. Ve dvou zmínkách se nám však objevuje jméno Johna Hagee. První zmínka pochází z Mihál'ova pera:

Na internetu jsem objevil tři kazatele Bible (Mark Blitz, **John Hagee** a Steve Cioccolanti), kteří s velkým zápalem mluvili o tetradách Měsíce. Představili je jako „krvavá“ zatmění Měsíce, která se objevují na židovské svátky pokaždé, když na zemi se děje něco velmi významného ohledně Izraele.²⁵

Druhá zmínka pochází z pera emeritního biskupa AC Rudolfa Bubika a Mihál' ji v knize cituje:

Dostala se mi do rukou úvaha jednoho amerického pastora **Johna Hagee**, který dokonce na toto téma napsal knihu, kde sleduje vývoj těchto úkazů a mohli bychom říct, že k tomu, co tvrdí, má i dost důkazů, ale já se tomu dneska nechci věnovat. Přesto se trochu zamysleme nad tím, co bratra pastora **Hagee** znepokojuje. Píše, že se brzy něco změní. Apokalypsu, kterou předpovídá starozákonní proroctví, označuje pastor jako „obrovsky významnou událost pro celý svět“. „Není to něco, co by dali dohromady duchovní“, říká dále, „nebesa jsou Božím billboardem“. Bůh posílá signály na zem a my si jich nevšímáme. Dva krvavé Měsíce v letech 2014 a 2015 ukazovaly k dramatickým událostem na Středním východě, jejichž výsledek vedl ke změnám po celém světě“, varuje **Hagee**.²⁶

John Hagee, jehož vliv Mihál' přiznává a o jehož knize se Bubik zmiňuje, je vedle zmíněného Blitze a Cioccolantiho zdaleka nejvýraznější postavou. Zběžný pohled na Hageeho službu, odkaz a teologii nám pomůže proniknout hlouběji do prosemitských kuloárů knihy Vytržení.

Poznámky

Jelikož je tento článek součástí ucelené série, bude ucelená bibliografie publikována až v posledním díle. V současnosti můžete bibliografické údaje k citované literatuře dohledat v příslušné sekci mé knihovny na Zoteru.

¹ Glenn W. Shuck citován v BAER, Jonathan R., 2007. American

Dispensationalism's Perpetually Imminent End Times. *The Journal of Religion* [online]. 87(2), 252. Dostupné z: [10.1086/510650](https://doi.org/10.1086/510650)

- 2** BUBAN, Michael, 2017. Byl jsem u vytržení aneb recenze nové populární příručky ke konci světa. *Selá Diet* [online] [vid. 2018–01–29]. Dostupné z: <https://selah.diet/...konci-sveta/>; BUBAN, Michael, 2017. Omluva a dodatek k recenzi knihy Vytržení. *Selá Diet* [online] [vid. 2018–01–29]. Dostupné z: <https://selah.diet/...hv-vytrzeni/>
- 3** MIHÁĀL, Sergej, 2016. *Vytržení*. neuvedeno: vlastním nákladem. ISBN 978–80–972550–4–6. Str. 150–1.
- 4** Mihál 2016, 87–8
- 5** NASA – Index to Five Millennium Catalog of Lunar Eclipses. *NASA Eclipse Web Site* [online] [vid. 2018–01–29]. Dostupné z: <https://eclipses.gsfc.nasa.gov/...catalog.html>
- 6** NASA – Five Millennium Catalog of Solar Eclipses. *NASA Eclipse Web Site* [online] [vid. 2018–01–29]. Dostupné z: <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/...catalog.html>; Mihál dle svých slov právě s těmito indexy pracoval.
- 7** Mihál 2016, 173; Vždy je uveden pouze rok začátku tetřady.
- 8** Pro rozlišení „dat“ tabulky a „dat“ kalendáře uvádím tento nestandardní tvar. Jde o mou snad nešťastnou, avšak nikoli neinformovanou volbu.
- 9** Českému čtenáři lze doporučit heslo „Kalendář“ v DOUGLAS, J. D., ed., 2009. *Nový biblický slovník*. Praha: Návrat domů. ISBN 978–80–7255–193–4. Strana 475.
- 10** SCHÜRER, Emil, 2014. *The history of the Jewish people in the age of Jesus Christ (175 B.C.- A.D. 135). Vol. 1*. London: Bloomsbury. ISBN 978–0–567–50161–5. Str. 591.
- 11** STERN, Sacha, 2001. *Calendar and Community: a History of the Jewish Calendar, Second Century Bce-Tenth Century Ce*. Oxford: Oxford University Press. ISBN 978–0–19–827034–8. Str. 61.
- 12** GREEN, Joel B., Jeannine K. BROWN a Nicholas PERRIN, ed., 2013. *Dictionary of Jesus and the Gospels*. Downers Grove: IVP Academic. ISBN 978–0–8308–8438–4. Str. 136–7, 171, 211.
- 13** WIKIPEDIA., 2018. *Gregorian calendar* [online]. [vid. 2018–01–30]. Dostupné z: <https://en.wikipedia.org/w/index.php?...>
- 14** Hebcal.com pouze upozorňuje, že „výsledky z roku 1752 n. l. a dřívější mohou být nepřesné“, protože „Hebcal nebere v potaz korekci deseti dní známou jako gregoriánská reformace, kterou zavedl papež Řehoř XIII.“ Viz např. Hebrew Date Converter – 6th of Nisan, 5253 | Hebcal Jewish Calendar. *Hebcal* [online] [vid. 2018–01–29]. Dostupné z: <https://www.hebcal.com/converter/?...>
- 15** Mihál 2016, 73
- 16** ESPENAK, Fred, 2007. *NASA – Calendar Dates. NASA Eclipse Web Site* [online] [vid. 2018–01–30]. Dostupné z: <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/...alendar.html>
- 17** Výpočty provedeny pomocí on-line nástrojů Convert a date. *CalendarHome.com* [online] [vid. 2018–01–30]. Dostupné z: <https://calendarhome.com/...vert-a-date/> a MORSE, Stephen P., 2011. *Converting between Julian and Gregorian Calendar in One Step* [online] [vid. 2018–01–29]. Dostupné z: <https://stevemorse.org/.../julian.html>
- 18** HAGEE, John, 2013. *Four blood moons*. Brentwood, Tennessee: Worthy Publishing. ISBN 978–1–61795–214–2. Str. 109.
- 19** Mihál 2016, 98
- 20** Mihál 2016, 72
- 21** *Sunrise and sunset times in Jerusalem, říjen 2024* [online] [vid. 2018–01–29]. Dostupné z: <https://www.timeanddate.com/...el/jerusalem?...>
- 22** MIHÁĀL, Sergej, nedatováno. *Sergej Mihál – Zachariáš 12:3 A stane sa toho dňa, že učiním...* [online] [vid. 2018–01–30]. Dostupné z: <https://web.archive.org/...440639837893> Ještě 6. prosince 2017 Mihál na sociální síti oznamuje: „O malú chvíľu pôjdeme domov !!!!!!!!!!!!!!! Možno mesiac :-)) možno pár rokov, ale dlho to už trvať nebude :-)) Príd' Pane Ježišu.“
- 23** Mihál 2016, 83
- 24** Mihál se opírá převážně o Zj 12,1.
- 25** Mihál 2016, 67
- 26** Mihál 2016, 103

<https://selah.diet/teologie/kontexty-krvavych-mesicu-co-jsme-se-docetli-ve-vytrzeni-cast-1/>